

ADVIES Nr 23 / 94 van 13 juli 1994

O. ref. : A/94/014

BETREFT : Overeenstemming van de publicatie van de privé-adressen van de ambtenaren in administratieve jaarboeken met de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid artikel 5;

Gelet op de adviesaanvraag van de Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken dd. 25 mei 1994, door de Commissie ontvangen op 27 mei 1994,

Gelet op het verslag van Mevrouw Carine JANSEN;

Brengt op 13 juli 1994, het volgende advies uit :

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG :

1. De adviesaanvraag die door de Minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer werd voorgelegd, heeft betrekking op de vraag of de publicatie van het privé-adres van de ambtenaren in administratieve jaarboeken niet ingaat tegen de wetgeving op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Er werd vastgesteld dat bepaalde administratieve jaarboeken voor bepaalde departementen het privé-adres van de ambtenaren publiceren, terwijl dit voor andere niet wordt vermeld. De Minister wenst bijgevolg de mening van de Commissie te kennen om de praktijk voor alle departementen van de administratie te harmoniseren en ze in overeenstemming te brengen met de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De Commissie is van oordeel dat het probleem dat haar wordt voorgelegd meer bepaald de overdracht betreft, voor publicatiedoeleinden, van privé-adressen van ambtenaren door de openbare overheden aan uitgevers - over het algemeen privé-firma's - en de overeenstemming van de overdracht van die adressen met de wet op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG :

2. De Commissie benadrukt de noodzaak om de administratie nader tot de gebruiker te brengen, door hem de toegang tot de geboden diensten te vergemakkelijken. Zij is dan ook van oordeel dat de verspreiding van de informatie waardoor de privé-personen zich makkelijker kunnen oriënteren tussen de verschillende diensten van de administratie wettig is.

Dit standpunt vindt trouwens bevestiging in de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur, die het recht op voorlichting van de bevolking regelt bij de overheidsdiensten teneinde deze toegankelijker en doorzichtiger te maken. Vanuit deze optiek is het volledig gerechtvaardigd om via administratieve jaarboeken de namen van de ambtenaren, hun functies en hun beroepspersonalia bekend te maken, zodat het voor privé-personen gemakkelijker wordt om zich rechtstreeks tot de juiste correspondent of dienst te wenden.

3. Deze wettige voorlichting van de burgers aangaande de diensten van de administratie dient echter te gebeuren mits in naleving van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens. Daarom zou in dit geval moeten worden nagegaan vanwaar de adressen komen en of artikel 4 van de wet van 8 december 1992 werd nageleefd, aangezien het hier met name gaat om de overdracht van persoonsgegevens door openbare overheden aan privé-firma's.

Dit artikel 4 voorziet in het onderhavige geval dat "*indien bij een persoon op het Belgisch grondgebied persoonsgegevens worden verzameld die op hem betrekking hebben, en wel, met het oog op de verwerking ervan al of niet op het Belgisch grondgebied, die persoon in kennis (moet worden gesteld) van :*

- 1° *de identiteit en het adres van de houder van het bestand, van zijn eventuele vertegenwoordiger in België en in voorkomend geval van de bewerker;*
- 2° *in voorkomend geval van de wettelijke of reglementaire basis van de verzameling van de gegevens;*
- 3° *de doeleinde waarvoor de verzamelde gegevens zullen gebruikt worden;*
- 4° *de mogelijkheid om aanvullende inlichtingen te bekomen bij het openbaar register bedoeld in artikel 18, indien het een geautomatiseerde verwerking betreft;*
- 5° *zijn recht van toegang tot die gegevens, alsmede het recht om de verbetering ervan aan te vragen..."*

4. De Commissie is van mening dat de publicatie van persoonsgegevens slechts mogelijk is in drie gevallen :

- 1) indien de gegevens worden meegedeeld door de particulieren zelf, met inachtneming van artikel 4 van de wet van 8 december 1992 (een ambtenaar zou bijvoorbeeld kunnen vragen om zijn privé-adres, een titel of een hoedanigheid, waarvan hij de openbaarmaking opportuun acht, bekend te maken);
- 2) indien de gegevens worden meegedeeld door de openbare overheden en de mededeling van de privé-gegevens noodzakelijk is wegens de bijzondere functie van een ambtenaar of magistraat (wat bijvoorbeeld de magistraten betreft, de "dagvaarding ten huize", die er volgens artikel 1036 van het Gerechtelijk Wetboek in bestaat, de tegenpartij te dagvaarden "ten huize" van de voorzitter van de rechtbank indien het onderzoek van een verzoek in kort geding bijzondere spoed vereist).
- 3) indien de gegevens door de betrokken openbare overheden worden gepubliceerd voor intern gebruik, en de publicatie kadert in een normaal personeelsbeheer (bijvoorbeeld het beheer van de sociale dienst).

De machtiging tot publicatie is dus afhankelijk van de wijze waarop de gegevens verzameld worden.

Dit gezegd zijnde, vormt de publicatie van de privé-adressen van ambtenaren of magistraten in administratieve en gerechtelijke jaarboeken in de meerderheid van de gevallen geen terzake dienend gegeven en is het, uitgaande van de doeleinden, zoals voorzien in artikel 5 van de wet van 8 december 1992, overmatig. De publicatie van het privé-adres van ambtenaren of magistraten in gecommmercialiseerde administratieve en gerechtelijke jaarboeken, vormt inderdaad een inbreuk op hun persoonlijke levenssfeer in zoverre het doeleinde niet doorweegt op het belang van de persoon om te worden opgenomen in een bestand. De ambtenaren of magistraten moeten in principe immers slechts op hun werkadres bereikbaar zijn voor privé-personen, tenzij wegens hun bijzondere functie.

5. In dezelfde zin noteert de Commissie dat thans in de administratieve en gerechtelijke jaarboeken een onderscheid wordt gemaakt tussen de mannelijke ambtenaren of magistraten en de vrouwelijke ambtenaren of magistraten. Inderdaad, dikwijls worden de namen van de mannelijke ambtenaren of magistraten gevolgd door de beginletter van de voornaam, vermeld tussen haakjes, terwijl de naam van de vrouwelijke ambtenaren of magistraten wordt gevolgd door de vermelding "*Mevr.*" of "*Mej.*", tussen haakjes en zonder de initialen van de voornaam. Aldus wordt verwezen naar de burgerlijke staat van de dames, wat niet opportuun is en zelfs een inbreuk op hun persoonlijke levenssfeer vormt. Deze vermelding creëert trouwens een ongelijkheid in de behandeling van mannen en vrouwen. De Commissie acht het meer opportuun de familienaam te laten voorafgaan door de vermelding "*Dhr.*" voor de mannelijke ambtenaren of magistraten en "*Mevr.*" voor de vrouwelijke ambtenaren of magistraten, ongeacht hun burgerlijke staat.

III. CONCLUSIES

6. De Commissie is van mening dat, met uitzondering van duidelijk gerechtvaardigde gevallen die verband houden met hun bijzondere functie, de ambtenaren of magistraten slechts op hun werkadres voor privé-personen bereikbaar moeten zijn.

De Commissie is bijgevolg van oordeel dat de publicatie in administratieve en gerechtelijke jaarboeken van de privé-adressen van ambtenaren of magistraten en van elk persoonsgegeven, dat op hen betrekking heeft, door de openbare overheden aan externe uitgevers doorgegeven, in strijd is met de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, en in het bijzonder tegen artikel 5 betreffende de naleving van het finaliteitsbeginsel. Dit belet niet de publicatie van informatie die op vrijwillige basis werd bekomen van de personen zelf op wie ze betrekking heeft, rekening houdend met de bepalingen van artikel 4 van dezelfde wet.

7. Bij uitbreiding is de Commissie van mening dat de verwijzing in dezelfde administratieve en gerechtelijke jaarboeken naar de burgerlijke staat van de ambtenaren of magistraten eveneens een inmenging in de persoonlijke levenssfeer is.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een ongunstig advies uit over de voortzetting van de praktijk - behalve voor een goed gefundeerde uitzondering - die bestaat in de publicatie van de privé-adressen van de ambtenaren en magistraten in administratieve en gerechtelijke jaarboeken. Daarenboven stelt zij voor dat de namen van de ambtenaren of magistraten systematisch worden voorafgegaan door, de vermelding van naargelang het geval "*Dhr.*" of "*Mevr.*", zonder verwijzing naar de burgerlijke staat van de vrouwelijke ambtenaren of magistraten.

De secretaris,

De voorzitter,

J. PAUL

P. THOMAS.